

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

19 октябрь 2020 г.

КАРАР

№ 5374

Гражданнар оборонасы һәм табигый
һәм техноген характердагы гадәттән
тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә
халыкны әзерләү турында

Татарстан Республикасының «Халыкны һәм территорияләрне гадәттән тыш
хәлләрдән саклау турында» 2004 елның 8 декабрендәге 62-ТРЗ номерлы Законы,
Татарстан Республикасының «Татарстан Республикасында гражданныар оборонасы
турында» 2020 елның 13 мартандагы 10-ТРЗ номерлы Законы, Татарстан
Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында гражданныар
оборонасын оештыру һәм алыш бару турында нигезләмәне раслау турында»
2008 елның 22 ноябрендәге ПУ-598 номерлы Указы, Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының «Гражданныар оборонасы һәм табигый һәм техноген
характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә Татарстан Республикасы
халкын әзерләүне оештыру турында» 2016 елның 20 маенданы 331 номерлы
каары, шәһәр Уставының 41 статьясы нигезендә

КАРАР БИРӘМ:

1. Гражданныар оборонасы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән
тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкны әзерләү турында нигезләмәне расларга.
2. Башкарма комитетның эш кәгазыләрен алыш бару идарәсенә әлеге каарны
«Челнинские известия», «Шәһри Чаллы» газеталарында бастырып чыгаруны һәм
аны «Интернет» чeltәрендә Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат
порталында (pravo.tatarstan.ru), Яр Чаллы шәһәренең рәсми сайтында урнаштыруны
тәэмин итәргә.
3. Әлеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны Башкарма комитет
Житәкчесенең беренче урынбасары И.С. Зуевка йөкләргә.

Башкарма комитет
Житәкчесе

Ф.Ш. Салахов

Башкарма комитетның
2020 елның 19 октябрендәге
5374 номерлы қаарына
кушымта

Гражданнар оборонысы һәм табигый һәм техноген
характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау
өлкәсендә халыкны әзерләү турында
нигезләмә

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1. Әлеге нигезләмә гражданнар оборонысы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкны әзерләүнен төп бурычларын, формаларын һәм тәртибен билгели.

2. Гражданнар оборонысы бурычларын үтәүдә катнашу, гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча белемнәр, осталык һәм күнекмәләр дәрәҗәсенә қарап, халык гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә әзерлек үтәргә тиешле түбәндәге төркемнәргә бүленә:

1) гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасының территориаль ярдәмче системасы составына кертелгән, шәһәр территориясендә урнашкан оешмалар житәкчеләре;

2) гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә бурычларны хәл итәргә вәкаләтле жирле үзидарә органнары һәм оешмалар хезмәткәрләре;

3) гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызылыгын тәэмин итү комиссиясе рәисе, икътисадның тотрыкли эшләвен тәэмин итү комиссиясе рәисе, гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә максус вәкаләтле идарә органнары житәкчеләре һәм аларның урынбасарлары, оешмалар житәкчеләре;

4) белем бирү оешмаларында укучы затлар;

5) житештерү һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшләүче, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасының территориаль ярдәмче системасы составына кертелмәгән затлар;

6) житештерү һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшләмәүче затлар.

3. Гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкны әзерләү буенча төп бурычлар:

1) халыкның барлык төркемнәрен үз-үзене тоту қагыйдәләренә, гадәттән тыш хәлләрдә саклануның төп ысуулларына һәм эш итүләргә, зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме курсәтү алымнарына, индивидуаль һәм күмәк саклану чараларыннан файдалану қагыйдәләренә өйрәту;

2) оешма житәкчеләрендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасының территориаль ярдәмче системасы составына көчләр һәм чаралар белән идарә итү күнекмәләре булдыру;

3) оешма житәкчеләренен, шулай ук комиссия рәисләренен гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү, янгын куркынычсызлыгын тәэммин итү, гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә чаралар оештыру һәм үткәрү буенча практик күнекмәләрен камилләштерү;

4) вәкаләтле хезмәткәрләр тарафыннан өйрәнүләр һәм тренировкалар барышында гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы эше кысаларында гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасының территориаль ярдәмче системасы эшчәнлегенен төрле режимнарында, шулай ук авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкарганда эш итүләр тәртибен практик үзләштерү.

2 бүлек. Әзерлекне оештыру

4. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкны әзерләүне үз компетенциясе кысаларында жирле үзидарә органнары һәм оешмалар житәкчеләре оештыра һәм гамәлгә ашыра.

5. Гражданнар оборонасы һәм хәрби хәрәкәтләр алып барганда яки әлеге хәрәкәтләр нәтиҗәсендә барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкны әзерләү гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкны әзерләүнен бердәм системасы кысаларында гамәлгә ашырыла.

6. Халыкны әзерләү дифференциацияләнгән рәвештә (төркемнәрдә әзерләү (яңадан әзерләү) һәм квалификация күтәрүгә жәлеп итү юлы белән, махсус программалар буенча үткәрелә торган планлы дәресләрдә, мөстәкыйль әзерлек юлы белән, шулай ук гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау буенча укыту-методик сборларда катнашканда гамәлгә ашырыла.

7. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау мәсьәләләре буенча укулар белем бирү оешмаларында, квалификация күтәрү оешмаларында, Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр буенча укыту-методик үзәгендә, Татарстан Республикасы укыту-методик үзәгенен Яр Чаллы шәһәрендәге филиалында, турыдан-туры эш һәм яшәү урыны буенча үткәрелә.

8. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкны әзерләү түбәндәге формаларны куздә tota:

1) эшләүче халык өчен - тәкъдим ителә торган программалар нигезендә эш урыны буенча дәресләр үткәрү һәм гадәттән тыш хәлләрдә эш итү тәртибен мөстәкыйль өйрәнү, алган белемнәрне һәм күнекмәләрне алга таба өйрәнүләрдә һәм тренировкаларда ныгыту;

2) эшләмәүче халык өчен - әңгәмәләр, лекцияләр үткәрү, уку фильмнары карау, яшәү урыны буенча өйрәнүләргә һәм тренировкаларга жәлеп итү, шулай ук уку әсбаплары, белешмәлекләр, листовкалар һәм буклетларны мөстәкыйль өйрәнү, массакүләм мәгълүмат чараларында гадәттән тыш хәлләрдән саклау мәсьәләләре турындагы материаллар белән танышу;

3) укучылар өчен - «Тормыш иминлеге нигезләре» курсы һәм «Тормыш иминлеге» дисциплинасы кысаларында тиешле программалар буенча уку вакытында дәресләр үткәрү;

4) гадәттән тыш хәлләрне кисәту һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәэммин итү комиссиясе рәисе һәм әгъзалары, гражданнар

оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендәге бурычларны хәл итүгә вәкаләтле хезмәткәрләр, икътисадның төтрыклы эшләвен арттыру комиссиясе рәисе, коткару хезмәтләре (гражданнар оборонысы хезмәтләре) житәкчеләре һәм аларның урынбасарлары, шәһәр гражданнар оборонысы һәм эшләүчеләр саны 200 дән артык булган оешмалар житәкчеләре, һәнәри белем бирү оешмалары житәкчеләре, шәһәр һәм оешмаларның штатныкы булмаган авария-коткару формированиеләре (ШБАКФ) (командалар) һәм гражданнар оборонысы чараларын үтәүне тәэмин итү буенча штатныкы булмаган формированиеләр (ГОШБФ) (командалар) житәкчеләре өчен – квалификация күтәрү биш елга бер тапкырдан да ким түгел, мәстәкыйль эш үткәрү, шулай ук сборларда, өйрәнүләрдә һәм тренировкаларда катнашу.

9. Гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә вазыйфалар үтәүгә бәйле вазыйфага беренче тапкыр билгеләнгән затлар өчен әзерлек (янадан әзерләү) яки квалификация күтәрү беренче ел эшләү дәвамында мәжбүри булып тора.

10. Гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә квалификация күтәрүне узалар:

1) гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янгын куркынычсызлыгын тәэмин итү комиссиясе рәисе һәм әгъзалары, икътисадның төтрыклы эшләвен арттыру комиссиясе рәисе, гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә бурычларны хәл итүгә вәкаләтле хезмәткәрләр, Башкарма комитетның структур бүлекчәләре һәм оешмалар житәкчеләре, коткару хезмәтләре (гражданнар оборонысы хезмәтләре) житәкчеләре һәм аларның урынбасарлары, шәһәр гражданнар оборонысы һәм гражданнар оборонысы буенча категорияләргә кертелгән оешмалар (эшләүчеләр саны 200 дән артык булган) житәкчеләре, һәнәри белем бирү оешмалары житәкчеләре, шәһәр һәм оешмаларның штатныкы булмаган авария-коткару формированиеләре (ШБАКФ) (командалар) һәм гражданнар оборонысы чараларын үтәүне тәэмин итү буенча штатныкы булмаган формированиеләр (ГОШБФ) (командалар) житәкчеләре - Татарстан Республикасының гражданнар оборонысы һәм гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча уқыту-методик үзәгендә;

2) эшләүчеләр саны 200 гә кадәр булган, гражданнар оборонысы буенча категорияләргә кертелмәгән оешмалар, мәктәпкәчә белем бирү оешмалары житәкчеләре, руханилар, оешмаларның дежур-диспетчерлык хезмәтләре житәкчеләре һәм белгечләре, штатныкы булмаган формированиеләр (ШБАКФ, ГОШБФ) (звенолар, төркемнәр, постлар, станцияләр) житәкчеләре, укулар житәкчеләре, уқыту-консультация пунктлары инструкторлары, башлангыч 1-4 сыйныф уқыучылары, белем бирү оешмаларның 5-8 сыйныф житәкчеләре, шәһәрдән читтәге балалар сәламәтләндерү базалары (лагерьлары) администрациясе – Татарстан Республикасының гражданнар оборонысы, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча уқыту-методик үзәге филиалында;

3) «Тормыш иминлеге» дисциплинасы уқыучыларының һәм «Тормыш иминлеге нигезләре» курсы оештыручи-уқыучыларының квалификациясен күтәрү - Татарстан Республикасының гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча уқыту-методик үзәгендә.

11. Гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкның белемен,

осталығын һәм күнекмәләрен камилләштерү команда-штаб, тактик-максус һәм комплекслы өйрәнүләр һәм тренировкалар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла.

12. Өч тәүлеккә кадәр дәвамлылыктагы команда-штаб өйрәнүләре жирле үзидарә органнарында - өч елга бер тапкыр үткәрелә. Оешмалардагы команда - штаб өйрәнүләре яки штаб тренировкалары елга бер тапкыр бер тәүлеккә кадәр дәвамлылыкта үткәрелә.

13. Сигез сәгатькә кадәр дәвамлылыктагы тактик-максус өйрәнүләр авария-коткару хезмәтләре һәм оешмаларның авария-коткару формированиеләре катнашында өч елга бер тапкыр, ә дайми әзерлектәге формированиеләр катнашында елына бер тапкыр үткәрелә.

14. Ике тәүлеккә кадәр дәвамлылыктагы комплекслы өйрәнүләр куркыныч житештерү объектлары булган оешмаларда өч елга бер тапкыр үткәрелә. Башка оешмаларда өч елга бер тапкыр сигез сәгатькә кадәр дәвамлылыктагы тренировкалар үткәрелә.

15. Белем бирү оешмаларында тренировкалар ел саен үткәрелә.

16. Гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә өйрәнүләргә һәм тренировкаларга жәлеп ителә торган затларга аларны үткәргендә хәвеф-хәтәр ихтималы турында хәбәр ителә.

Башкарма комитет Аппараты
Житәкчесе урынбасары,
эш кәгазыләрен алып бару идарәсе башлыгы

Н.И. Галиева